

Tudálékos hittérítők

A „neokatekumenátus” misszionáriusai

Merész igényeik vannak. Például meg akarják téríteni az elvilágiasodott Európát – a modern társadalmat azonban elutasítják. Mindeddig csak kevesen értették meg, hogy a neokatekumenális mozgalom máris mennyire megváltoztatta a katolikus egyház arculatát. Németországi papi szemináriumok nem ismerik az utánpótlási hiányt. A hangsúlyozottan konzervatív lelkiségi mozgalom vezeti azokat az oktatási intézményeket Bonnban és Berlinben, amelyek a *Redemptoris Mater* – *A Megváltó Anyja* nevet viselik. És egyre több egyházközséget látnak el a mozgalomhoz tartozó pappal. Berlinben, Hamburgban, Hannoverban és Kölnben már laikusok és papok egyaránt tiltakoztak a „neók” – ahogyan kritikus felhanggal világszerte emlegetik őket – teológiai és lelkipásztori irányultsága ellen. Németországban végzetes módon éppen a paphiány ad fejlődési lehetőséget a mozgalomnak.

A *Neokatekumenális Út* csaknem öt éve hivatalos pápai elismerést kapott. Megbízható becslések szerint ma világszerte több mint egymillió katolikus tartozik ehhez a csoportosuláshoz. Mindenekelőtt laikusokról van szó, akik ajtóról ajtóra járnak, és hitbéli fel fogásukat reklámozzák. Azt feltételezik a megkeresztelt katolikusokról, hogy még egyáltalán nem igazán katolikusok, és új katekizmus-oktatásra szorulnak. Erre utal nevükben a „neo”.

A pápai tömeggyűléseken mindig ott vannak a neokatekumenálisok, apró zászlócskáikkal integetve. A háttérben, a szervezés munkájában tevékenykednek. Úgy tűnik, elég pénzük van ahhoz, hogy a nagy eseményekre 100 000 vagy még több hívüket szállítsák el a világ minden tájáról, például a 2005-ös *Világifjúsági Találkozóra* vagy a 2006-os *Családok Világkongresszusára*.

Ezt az egyházas buzgóságot már 2002-ben megjutalmazták: a világszerte misszionáló „lelkiségi közösség” ekkor nyerte el a *Laikusok Pápai Tanácsának* tetszését, és hivatalos megerősítést kapott. A „neók” elérték céljukat: ettől kezdve hitelesen római katolikusnak számítanak. Ezzel beteljesedett „a Szentatya hő óhaja” – ahogyan egy vatikáni nyilatkozat fogalmazott akkoriban.

Ezeket a Neokatekumenális Útra vonatkozó adatokat – és sok mást – *Bernhard Sven Anuth* teológusnak köszönhetjük, aki egy terjedelmes tanulmányban e csoportosulás új jogi helyzetét is megvizsgálta, és megállapította: A hivatalos pápai elismerés érdekében külön egyházzogi formulát alkottak, amely körülményesen „*katolikus formációk itineráriumának*” nevezi magát (*itinerárium* = útleírás, itt inkább „út-

mutatás”). Ez a titulus a fennálló katolikus közösségi és jogi formák egyikéhez sem rendeli hozzá a neokatekumenális csoportosulást. Ez újdonság. De a világméretű mozgalom vezetői – akik szerényen „iniciátoroknak”, kezdeményezőknek nevezik magukat – éppen ezt akarták, nevezetesen *Francisco „Kiko” Argüello* festő és *Carmen Hernández* teológusnő, akik korlátlan hatalommal irányítják a csoportosulást annak 1962-es megalapítása óta.

A 2005 óta hivatalban lévő XVI. Benedek pápát a neokatekumenális körök „jó barátjának” tartják. S valóban, már müncheni érsekként engedélyezte a „neók” működését. S az *Új Lelkiségi Mozgalmak* 2006 pünkösdjén megtartott nagy találkozóján ez a csoport is ott volt.

Számos dokumentum, publikáció és személyes tanúságtétel azonban kritikával is illeti a neokatekumenálisokat. Egykori tagok például párhuzamos egyházzól beszélnek, mivel a mozgalom mindenek fölé helyezi önmagát. „Társadalmi önmegtartóztatást” emlegetnek, mert minden a római katekizmus tanításai körül forog, és szó sem esik társadalompolitikailag hatékony tervekről. Az egyházközségek megosztásáról számolnak be, mivel a neokatekumenális misszionáriusok szívesen adják ki magukat mindent jobban tudó elitnek. Be akarják beszélni a megkeresztelt katolikusoknak, hogy csak egy 12-15 évig tartó katekizmus-tanfolyammal érhetik el üdvösségüket. Egyes tagokat tudatosan felkészítenek, és mint „szegény” embereket a világ távoli sarkaiba küldik őket misszionáriusként: olaszokat Kazahsztánba, vagy spanyolokat Finnországba. Kispapjaikat önkényesen osztják szét világszerte megtalálható, mintegy 60 papi szemináriumukban. E „kiválogatás” úgy történik, „mint az állatvásáron”, mondja valaki, aki nek tudnia kell, mit beszél, hiszen *Ansgar Puff* – akit *Anuth* idéz a könyvében – a mozgalom kölni papja.

A vezetés anyagi érdekleteit csak sejteni lehet, mert erről a témáról nem adnak tájékoztatást. Csak ritkán számolnak be róla egykori tagok: „A legtöbb tag szívesen ad pénzt a csoportjának, és egyáltalán nem veszik

észre, hogy például az alapító Kiko mindig egy óriási BMW-vel furikázik.” A berlini érsekség anyagi csődje után a „neók” ottani papi szemináriumát most a mozgalom híveinek adományából finanszírozzák. Számos alapítvány segít fenntartani a mozgalmat – a pontos adatokat megtagadták az érdeklődő Anuth-tól, amint ezt többször is hangsúlyozza könyvében.

Az európai, illetve az amerikai püspökökkel való költséges találkozást is – a bécsi *Interconti* (1993), illetve a New York-i *Sheraton* szállodában (1997) – a tagok fizették, és feltehetően a Genezáret-tónál lévő központot is, ezt a pompázatos építményt, amely többek között a zsidókkal folytatott dialógust kívánja szolgálni – miközben a neokatekumenálisok az ultraortodox *Lubavics*-mozgalmat dicsérik partnerüként, mivel ők „messiáshívő zsidók”.

Egyházi körökben, például az egyetemeken nem folyik vita a neokatekumenális mozgalomról. Mivel ezek a körök sok fiatal papot „szállítanak”, hallgatás feletti mindazt, ami a mozgalommal kapcsolatos. Még a neokatekumenális vezetésű egyházközségek tagjai is csak névtelenül mernek nyilatkozni: a „neók” félelmet gerjesztenek.

Christian Modehn

Forrás: Publik-Forum, 2007/2

